

פרשת תרומה

וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף ונחשת (כה, ג)

שואל רבנו יוסף חיים בספרו "אדרת אליהו": המלה "מאתם" לכאורה מיותרת, שהלא גם אלולא נאמר הדבר בפרוש, היינו מבינים שמאתם באה התרומה, והיה די באומרו "וזאת התרומה אשר תקחו זהב וכסף ונחשת".

עוד הקשה: מפני מה ציוה השי"ת להביא לצורך מלאכת המשכן ט"ו מינים של תרומות - זהב, כסף, נחשת, עורות אילים, עצי שטים וכו', ולכאורה היה לו לצוות על ישראל לעשות את כל המשכן מזהב שהוא המובחר מכל, או לכל הפחות מזהב וכסף בלבד, ומדוע ציוה שיביאו גם נחושת ושאר מינים שהם זולים יותר?

ועונה ה"אדרת אליהו" תשובה אחת על שתי השאלות: מדובר הרי בצבור גדול שנדב לצורך הקמת המשכן, ובתוך עם רב כזה אי אפשר שיהיו כולם שווים לטובה בנתינת התרומה, כי יש אשר יתנדב בשמחה, בטוב לבב ובזריזות, ואלו יהודי אחר נודב את אשר הושת עליו בעצלתים ולבו בל עמו.

ורצה השי"ת שתהיה הנדבה בשמחה ובטוב לבב, באהבה וברצון ובזריזות גדולה, וגם רצה שלכל ישראל יהיה חלק וזכות בבנין המשכן, ואם יצוה שיעשו הכל מזהב דוקא, הגם שודאי היו ישראל מקיימים את צויו יתברך, מכל מקום אפשר שלא היו כולם מתנדבים, וגם אם היו כולם מתנדבים - חלקם לא היו מביאים את נדבתם באהבה, ברצון ובזריזות גדולה.

לכן ציוה שתהיה הנדבה מכמה מינים, ביניהם מינים זולים, כנחושת וכיוצא בה, ומעתה ודאי יביאו כולם נדבה לצורך המשכן בלב שמח, כי מי שצרה עינו להביא כסף וזהב - יביא נחושת, שמחירו זול יותר, ונמצא שלכולם יהיה חלק בנדבת הרצון והשמחה.

זהו שנאמר: "וזאת התרומה", כלומר הרי הנך רואה שצויתי להביא תרומה גם מינים זולים יותר. ומדוע? משום שרוצה אני ש"תקחו מאתם", כלומר מכללות עם ישראל, ולא מיחידים בלבד, לכן אני מצוה על "זהב וכסף ונחושת ועורות אילים מאדמים וכו'", כדי לזכותם שיוכלו כולם להביא את תרומתם בלב שלם.

אבל בלאו הכי אפשר היה לעשות את כל המשכן וכליו מזהב דוקא או מכסף וזהב דוקא, ולקחת את כל התרומה מאיש פרטי נדיב לב או ממקצת אנשים פרטיים אשר יודע ה' את טוהר לבם שיתנו גם את המובחר שבידם בשמחה ובטוב לבב.

מקור: הרב שלמה לזונשטיין שליט"א